
Er det nødvendigt? Nævningetingets Dom over Karlene fra Fannerup

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Er det nødvendigt? Nævningetingets Dom over Karlene fra Fannerup	4
---	----------

Er det nødvendigt? Nævningetingets Dom over Karlene fra Fannerup

Er det nødvendigt? Nævningetingets Dom over Karlene fra Fannerup

Er det nødvendigt?

Nævningetingets Dom over Karlene fra Fannerup.

Af Sognepræst Kaj Munk.

Jyllands-Posten 24/2 1935

Hvis der endnu er Tid til at kalde paa Besindelsen, saa lad det blive gjort. Hvis det uafvendelige kan afvendes, saa lad ingen Mulighed gaa tabt. Jeg tænker paa Dommen over de 5 unge Mennesker fra Djursland, der saa oprørende forbrød sig mod en Pige og mod almindelig Rets- og Anstændighedsfølelse.

Lad mig forudskikke, at jeg kender intet til Sagen udover det Skøn, jeg har kunnet danne mig ved omhyggelig Studeren af Aviser. Men ud fra det tør jeg ikke tie nu.

Det skal ikke undskyldes, hvad der skete hin Nat i Fannerup. Det er modbydeligt og forfærdende. Men saa er det heller ikke mere. Og det er værd at huske, hvad det ikke er. Det er ikke Lystmord, og det er ikke Rovmord. Og det er ikke Krænkelser af en uskyldig, ærebevidst ung Pige, som derved blev spoleret for Livet.

Hvad har den unge Pige her lidt? Hvad er der gaaet i Stykker i hendes Sjæleliv? Hun hverken forstaar eller føler, at der er haendet noget saa rædselsfuldt; hun nærer ingen hadfulde eller hævngherrige Tanker mod Voldsmændene; hun er, ærlig talt, den samme som før. Stadigvæk saa vidt fremgaar af Aviserne. Allerede 15 Aar gammel har hun staaet i Forhold til en Mand. Hvem er denne Mand? Skal han ikke klapses af? Her har I Personen, der har forvandlet Pigen. Jeg vil vove den Paastand, at uden hans forudgaaende Vejledning var hun sandsynligvis ikke blevet en Natur, der endte paa Stien ind til Fannerup Plantage.

Men Karlene? Lad Pigen være, hvad hun vil! Men Karlene, der har baaret sig saadan ad, er de da ikke rene Udyr? Nej, de er ikke. De er Mennesker som De og jeg.

Det vil sige, den ene af dem - jeg har Indtrykket af, at han er en skummel Fyr. Haabløs Forbryder. Væk med ham! For min Skyld gerne: Hovedet af ham, hvis han er oplagt Forbrydertype. Vor Retspleje er altfor slap. Sygeligt human. Hvorfor skal man ikke aflive Mennesker, naar de har godt af det? Er man for sart, til at se Blod, saa luk dem inde i en Garage ved en startet Motor. Er det Synd at røbe de Herrer Mordere, at de skal dø, saa lad det ske om Natten, mens de sover. Jeg ved ikke, om Truslen om Dødsstraf afholder nogen Forbryder fra en Forbrydelse - jeg betvivler det. Jeg ved heller ikke, om det er retfærdigt med Liv for Liv; der kan jo altid tales om Arv og Aarsagssætning og Komplekser saa længe, til Mennesket er snakket om til en ansvarsløs Mekanisme. Men jeg spørger heller ikke om Nytte eller om Retfærdighed, jeg spørger bare: Hvorfor ikke? Dødsstraffens Modstandere forlanger altid af os andre: Grunde; lad dem selv give os Grunde. Hvorfor ikke Dødsstraf? Eller om man vil: Dødsnaade! Der voldes Forbrydelser saa bestialske, saa skamskænden-

de for Menneskeheden, at ingen, allermindst Forbryderen selv, kan være tjent med, at de Hænder er længere til. Vis Barmhjertighed! Slet dem ud!

Men Karlene fra Fannerup - Herre min Gud! Herre min Gud! Har vi ikke selv allesammen været unge og engang imellem mødt Djævelen, naar han var sluppet løs? De vilde Hunde, Hungeren og Elskoven, gør i din Kælder, sagde Nietzsche. Og selve Sanct Paulus havde en Satans-Engel, der af og til slog ham i Ansigtet: Det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg.

Altsaa dog Undskyldninger for Bestierne? Nej, ikke Undskyldning, men Sandheden. Disse Karle kan godt være brave, retskafne Fyre - - ja, ja, gør De bare Nar ad mig, hvis De vil, og sig: brave, retskafne Voldtægtsforbrydere! For min Skyld gerne. Brave, retskafne Voldtægtsforbrydere, der i en Vanviddets Nat har leget saa groft med Ilden, at de nu sidder med forkullede Hænder. Bild mig ikke ind, at der i et lille Landsogn er fem Banditter blandt Ungdommen. Det er Kaadhed og Vildhed, der er slaaet over i Galskab, saa de med rød Taage for Øjnene har hvirvlet sig ind i noget, de ikke var klar over, hvad var - end ikke bagefter var klar over, hvor helvedesgalt det var.

- Det kan man jo sige om enhver Forbrydelse.

- Jajaja, det indrømmer jeg. Men der er dog ogsaa en Rimelighed i at vurdere efter, hvor meget der er slaaet i Stykker. Selvfølgelig skal de straffes. Samfundet kan ikke tolerere, at saadan noget sker upaataalt.

I Guds Rige skal vi tilgive hinanden 7 Gange 70 Gange. Men i Kong Christians gaar det ikke an med ret meget over 1 Gang. Og sommetider end ikke det.

Men denne ene Gang var det, jeg finder, der var Rimelighed i at bede om i dette Tilfælde.

Med andre Ord: gerne en Dom, ogsaa en haard Dom, men aah, om den kunde være betinget.

I hvert Fald for de yngste af de domfældte.

Om Staten kunde sige til dem: I har gjort noget forfærdelig galt; I forstod ikke, hvor galt det var, og det var heller ikke saa galt, som det kunde være, fordi den stakkels lille Pige er, som hun er. Men nu begynder I jo at forstaa det. Lad det saa være jer en frygtelig Lærestreg! I har jo allerede lidt bitterligt for det, er stemplet som Udyr over hele Landet, trukket frem til offentlig Beskuelse, gennet tilbage bag Laas og Slaa, mens jeres Forældre har vredet deres Hænder. Nu faar I en Dom til at hænge tung og lav over jeres Hoveder; hvis der een eneste Gang til bliver noget Vrøvl med jer, falder den ned.

Jeg spørger igen: Hvad er der vundet ved at kaste disse Knægte i aarelangt Fængsel? Bliver Pigen Jomfru af det? Bliver Karlene bedre af at komme ud med et større Brændemærke i Panden, end de allerede selv har sat sig? Umuligt; snarere vil det virke, som om Samfundet giver dem et Dunk i Ryggen til at tumle længere ind paa Forbrydervejen ved at gøre dem haarde og bitre eller forkomne og opløste. Vil andre Forbrydere holde sig i Skindet? Ja, tror De virkelig? Tit begaas en Forbrydelse med slørede Sanser; der er ikke Tid til at tænke sig om: hvor meget fik nu Petersen for 3 Aar siden for noget lignende som det, jeg staar i Begreb med at gøre? Læser vi ikke, just mens dette staar paa, om en

ny Voldtægtsforbrydelse i selve Grenaa? Ak, om det er muligt, da er det Præsten og ikke Politimesteren, der skal forbedre Menneskene.

Men Muligheden for en betinget Dom foreligger næppe mere, saavidt jeg har forstaaet Juristerne. Efter at Nævningerne har kendt de 5 Karle skyldige efter en bestemt Paragraf, kan Højesteret kun ændre Strafudmaalingen, da Nævningernes Paragraf ingen Mulighed indeholder for en betinget Dom.

Lad da disse Ord være talt ikke for at vejlede Højesteret - det behøves næppe - eller kalde paa Kongen - dertil er Tiden ikke inde -, men for at imødegaa den Bølge, der rejstes af en nidkær og uforfærdet Præst ud fra en rigtig Tankegang, men paa en tvivlsom Foranledning.

Kaj Munk.